

Riječko filatelističko društvo - Rijeka

PRIRODOSLOVNI MUZEJ RIJEKA
NATURAL HISTORY MUSEUM RIJEKA

mh maticahrvatska
ogranak Rijeka

ZAŠTIĆENA SVJETSKA FAUNA
NA POŠTANSKIM MARKAMA

Ujedinjeni narodi proglasili su 2010. godinu Međunarodnom godinom biološke raznolikosti s ciljem povećanja razumijevanja o vitalnoj ulozi svih živih bića u održanju života na Zemlji. Velikoj bioraznolikosti našeg planeta pridonose različiti životni oblici nastali prilagođavanjem različitim prirodnim okruženjima tijekom 3,5 milijuna godina evolucije. Živi Planet, kako se često naziva Zemlja, jedinstveni je životni sustav, to je mreža međusobno povezanih lanaca, čiji su sastavni dijelovi tlo, voda, atmosfera i živa bića. Možemo slikovito reći da jačina cijelog životnog sustava ovisi o jačini pojedinih karika lanaca, čija čvrstoća ili kvaliteta ovisi o stupnju bioraznolikosti. Živa bića različitih životnih prostora međusobno su povezana hranidbenim lancima kroz pretvorbe i protok energije, proizvodnju organske tvari i kruženja elemenata u prirodi. Očuvanjem svih vrsta u hranidbenim lancima, njihovih međusobnih odnosa i prirodnih procesa podržava se ekološka ravnoteža.

Nažalost, svjedoci smo nešto drugačije stvarnosti - uništavanja prirode u vlastitom okruženju loše planiranim ljudskim aktivnostima, uglavnom zbog kratkotrajnih profita. Nedovoljno se pažnje posvećuje razvoju i kvaliteti životne sredine, o kojoj ovisi i kvaliteta života lokalnog stanovništva. Briga o prirodi i okolišu zanemarena je u odnosu na profit i potrebe za novcem i moći. O kakvom se problemu radi, vidljivo je iz reakcija javnosti i angažiranosti medija u slučaju porasta cijena fosilnih goriva, naspram nezainteresiranosti ili slabih reakcija oko problema uništavanja obale, nekontrolirane izgradnje, mogućnosti prihvata novih industrija, globalnog zatopljenja, nestanka vrsta i općenito zagađenja okoliša. No, to je slika ekološke zbilje u kojoj živimo.

Danas je zbog ljudskih aktivnosti brzina izumiranja vrsta 1000 puta veća od prirodne. Međutim, treba istaći i shvatiti da je ljudska vrsta sastavni dio prirode, da su njezina sudbina i opstanak usko povezani s biološkom raznolikošću te da nestanak vrsta osiromašuje i slabi sposobnost životnog okruženja o kojem ovisimo i pomaže u rastućoj prijetnji promjene klime naše planete. Prošle je godine Crveni popis Svjetske udruge za očuvanje prirode (International Union for Conservation of Nature, IUCN) pokazao da za 38% promatranih vrsta postoji opasnost od izumiranja. Očuvanje vrsta bitno je za sadašnje i buduće blagostanje ljudske vrste, te smo svi - od pojedinaca i lokalnih uprava do državnih tijela i međunarodne suradnje, dužni uložiti i napraviti više u očuvanju bioraznolikosti te održivi razvoj staviti kao prioritet u odnosu na profit.

No, što ćemo napraviti?

U 2010.g. imamo šansu pokazati da možemo i hoćemo!

Vođeni sličnim razmišljanjima Riječko filatelističko društvo-Rijeka, Prirodoslovni muzej Rijeka i Matica hrvatska-ogranak u Rijeci zajednički su pripremili izložbu *Zaštićena svjetska fauna na poštanskim markama* u nastojanju osvješćivanja javnosti o potrebi zaštite prirode i okoliša radi kvalitetanijeg života nas i naše djece.

Mnogobrojne su organizacije u svijetu koje se bave zaštitom prirode i okoliša, a jedna od najvećih je i World Wildlife Fund for Nature (WWF) međunarodna nevladina organizacija prepoznatljiva po znaku pande, koja ima više od 5 milijuna članova iz 90 zemalja svijeta. Osnovni ciljevi djelovanja ove udruge su očuvanje, istraživanje i obnova prirode i okoliša s ciljem ostvarenja budućnosti u kojoj ljudi žive u harmoniji s prirodom. Trenutno se podržava više od 1300 projekata širom svijeta u vezi očuvanja bioraznolikosti, zaštite prirode i istraživanja klimatskih promjena.

Jedna u nizu aktivnosti WWF-a u popularizaciji zaštite prirode, izdavanje je poštanskih maraka sa znakom pande. Prva marka zaštićene životinjske vrste sa znakom pande, izašla je u Francuskoj 11. listopada 1969. godine. No, kontinuirana akcija izdavanja takvih poštanskih maraka započela je u 1983. godini, te je do 2009. godine izdano oko 1550 različitih maraka na temu zaštićene svjetske faune iz 196 zemalja svijeta. Danas je upravo tema zaštićene svjetske faune najobuhvatnija od 700 tema koje se obrađuju u filateliji. Izdanja novih maraka obilježena su prigodnim žigovima i omotnicama prvog dana (*First day cover - FDC*). Danas se sve više umjesto omotnica izdaju prigodne karte slične dopisnicama. Noviji trend prigodnih karata su i maksimum karte, karte slične razglednicama, koje prikazuju fotografiju motiva marke s odgovarajućom prigodnom markom i prigodnim žigom. Na osnovu maksimum karti uvedena je i nova grana filatelije, maksimafilija. Prikupljena zbirka maksimum karti zaštićene svjetske faune bit će predstavljena i na ovoj izložbi s posebnim naglaskom na važnost očuvanja bioraznolikosti i zaštite vrsta u republici Hrvatskoj i svijetu.

Mnoge svjetske zakonom zaštićene vrste česti su posjetitelji našeg Jadrana i zaštićene vrste prema našim zakonima, a dio tog živog svijeta, plavog, dubokog svijeta tišine kako se obično zna nazivati život u morima i oceanima bit će predstavljen u središnjem dijelu izložbe s osvrtom na potrebu pročišćavanja i racionalnog korištenja obalnog prostora kao osnove za očuvanje biološke raznolikosti i prirodne ravnoteže.

Milvana Arko-Pijevac
Borut-Borja Kopani

Organizatori:

Filatelističko društvo Rjeka,
Prirodoslovni muzej Rijeka,
Matica Hrvatska – ogranak Rijeka
Izdavač: Prirodoslovni muzej Rijeka
Za izdavača: Marin Kirinčić

Autori izložbe: Borja Borut Kopani,

Milvana Arko-Pijevac, Borut Kružić

Glazba: Lado Bartoniček

Design: Branko Lenić

Tisak: Zambelli

Izložbu omogućila: Primorsko-goranska županija

